

Informatiedossier doctoraatsbeurzen LSM-MAD

1. Algemeen kader LSM-project MAD

Voor begin 2011 is de MAD-faculty (Media, Arts en Design-Faculty) op zoek naar 7 bursaalstudenten die bereid zijn een doctoraatsonderzoek uit te voeren. Deze beurzen zijn mogelijk gemaakt op basis van een LSM-dossier (Limburg Sterk Merk) dat toegekend werd vorig academiejaar. Dit dossier geeft de nodige informatie over deze 7 doctoraatsbeurzen.

1.1 Context

Gelet op de jongste ontwikkelingen in het hoger onderwijs komen de relatief kleine Limburgse hogere kunstopleidingen van de Provinciale Hogeschool Limburg en van de Katholieke Hogeschool Limburg onder druk te staan. Enerzijds is er de rationalisatiebeweging en anderzijds de academisering van het hoger kunstonderwijs. Om het hoofd te bieden aan deze evoluties en deze opleidingen stevig op de kaart te zetten wordt een associatieoverschrijdende samenvoeging doorgevoerd en worden deze kunstopleidingen ondergebracht in de MAD-Faculty (Media, Arts & Design-Faculty).

De accreditatie van academische opleidingen hangt hoofdzakelijk af van de kwantiteit en de kwaliteit van de onderzoeksbasis. In het licht van bovenvermelde ontwikkelingen werd er voor gekozen om in de schoot van de MAD-Faculty een gezamenlijk onderzoeksbeleid op te zetten waarbij de hele onderzoekswerking ondergebracht wordt in MAD-Research (Media, Arts & Design Research Institute). Het LSM-project is noodzakelijk om de uitbouw van dit onderzoek versneld op gang te trekken. Meer in het bijzonder is deze oproep gericht op het aantrekken van 7 doctoraatsbursalen die werkzaam zullen zijn binnen een onderzoeksgroep van MAD-Research.

1.2 Projectinhoud

De sturende en innoverende rol van ontwerpers in de economische/maatschappelijke ontwikkeling van een regio is reeds meerdere keren aangetoond. Het zijn de ontwerpers die immers steeds op zoek gaan naar innoverende koppelingen tussen materialen, technieken, media, concepten en gebruikers. Het ter beschikking stellen van een onderzoeksomgeving aan de Limburgse regio werkt stimulerend en vernieuwend en kan in grote mate bijdragen aan de ontwikkeling van deze regio.

Binnen het LSM-project (impulsfinanciering) worden globaal twee doelstellingen nagestreefd: de uitbouw van een onderzoekscultuur en de valorisatie van onderzoeksresultaten binnen deze Limburgse regio. De uitbouw van een onderzoekscultuur (zie 2: onderzoeksbeleid MAD-

Research) en het opzetten van een Limburgs academisch ontwerplaboratorium dat actief kan interageren in de Limburgse regio (zie 3: Limburgse regio, relevante initiatieven) is een proces dat de nodige tijd en inzet van middelen vergt. Ten eerste is er, tot er genoeg doctores zijn die onderwijs kunnen verstrekken in het kunstonderwijs, bijkomende financiering nodig. Daarom is er in de overgangsfase nood aan een extra impuls om deze moeilijke periode te overbruggen en de accreditering de beste kansen op slagen te geven. Ten tweede is het belangrijk deze onderzoekers te omringen met personeel dat actief op zoek gaat naar linken met de sector om op deze manier de bekomen onderzoeksresultaten optimaal te valoriseren.

Als vertrekpunt hebben beide hogescholen hun onderzoekers verdeeld over vier onderzoeksgroepen (zie 2, onderzoeksbeleid MAD-Research). De vooropgestelde impulsfinanciering zou het academiseringsproces in de beide kunsthogescholen op vier manieren ondersteunen. Om te beginnen zorgt zij voor de ondersteuning van onderzoeksgroepen. Gedurende 4 jaar worden doctorandi van deze onderzoeksgroepen gefinancierd. Zij voorziet in de financiering van een projectmanager die als voornaamste taak heeft het afstemmen van de onderzoeksactiviteit op de Limburgse regio. Het is ook grotendeels op basis van deze activiteiten (genereren van externe inkomsten) dat de continuïteit van het project gewaarborgd wordt. Zij verhoogt eveneens het economisch valorisatiepotentieel van het project door enkele navorsers aan te werven, door het aanstellen van een stafmedewerker die instaat voor het opvolgen van deze academische activiteiten (binnen de MAD-Faculty) en door het financieren van een expertencommissie die op regelmatige basis advies zal verlenen met betrekking tot de kwaliteit van het onderzoek. Deze tijdelijke injectie van financiële middelen doet de onderzoekscapaciteit op korte termijn substantieel toenemen.

Daarnaast zal er ook inhoudelijke ondersteuning geboden worden door deeltijdse ZAP-mandaten en coördinatoren in te zetten door universiteiten en hogescholen. Ten slotte is het ook belangrijk dat de onderzoeksgroepen kunnen beschikken over een degelijke onderzoeksinfrastructuur (investeringen) die zij in de schaal kunnen leggen bij het meedingen naar onderzoeksmiddelen op competitieve basis. Ook voor het valoriseren van onderzoeksresultaten richting sector zullen enkele investeringen noodzakelijk zijn.

2. Onderzoeksbeleid MAD-Faculty

Een doctoraatsproject wordt mede beoordeeld op de mate waarin het aansluiting vindt bij het onderzoeksbeleid en de onderzoekswerking die binnen de MAD-Faculty opgezet werden (zie 5: beoordeling van projecten). Dit deel geeft een overzicht van de onderzoekswerking en het onderzoeksbeleid, ontwikkeld binnen MAD-Research.

2.1 Algemene visie onderzoek MAD-Research

MAD-Research wil de inhoudelijke ontwikkeling, de organisatie en valorisatie van onderzoek binnen de MAD-Faculty vormgeven met een grote aandacht voor media, kunst, design en maatschappij. Hierbij wordt specifiek gefocust op onderzoek met betrekking tot en gebaseerd op (1) de publieke ruimte, social design en sociale media, (2) het (kunst)object benaderd vanuit een cross-disciplinaire aanpak, (3) verschillende media die zich bevinden op de raakvlakken tussen datgene wat traditioneel als tekst of als beeld ervaren wordt, en (4) de ontwikkeling van games en spelen vanuit een multi-disciplinaire context.

MAD-Research wil het artistiek/ontwerpend onderzoek binnen de MAD-Faculty stimuleren. Ontwerpers en kunstenaars worden ondersteund in hun onderzoek in de kunst en MAD-Research wil dan ook methoden en technieken die eigen zijn aan kunst en design inzetten en verder ontwikkelen. Hierbij wordt gestreefd naar onderzoek van academisch niveau, wat betekent dat het betekenisvol moet zijn (bijdragen tot de ontwikkeling van een praktijk), origineel (kennis en vaardigheden ontwikkelen die nieuw zijn voor het individu of voor een sector) en rigoureuus (systematische werkwijze en presentatie waardoor relevante anderen de kans krijgen om de ontwikkelde kennis en vaardigheden in vraag te stellen). Omdat het onderzoek gebaseerd is op de praktijk van de ontwerper/kunstenaar, moet het resulteren in reflectieve artefacten en moet het proces geëxpliciteerd en gecommuniceerd worden.

MAD-Research wil streven naar een cross-disciplinaire werking. Hiervoor wordt het onderzoek gebundeld rond thematische, discipline-overschrijdende onderzoeksgroepen. Door de onderzoekswerking binnen deze onderzoeksgroepen te organiseren door onderzoekscoördinatoren die per onderzoeksdomein integratie nastreven mbt de kerntaken van een hogeschool (onderzoek, onderwijs en dienstverlening) wordt hierdoor de link gemaakt tussen onderwijs en onderzoek en wordt hierdoor een kruisbestuiving tussen fundamenteel en toegepast onderzoek bewerkstelligd.

2.2 Globale structuur MAD-Research

Binnen de MAD-Faculty wordt het onderzoek gebundeld binnen MAD-Research. Binnen MAD-Research worden vier onderzoeksgroepen onderscheiden: Social Spaces (zie 2.3), Art/Object & Design (zie 2.4), Image & Word (zie 2.5) en Game & Play (zie 2.6). Deze onderzoeksgroepen worden gecoördineerd door telkens twee onderzoekscoördinatoren die elk werkzaam zijn binnen één van de twee partnerinstellingen.

2.3 Onderzoeksgroep 'Social Spaces'

De onderzoeksgroep Social Spaces onderzoekt de noden, mogelijkheden en dromen van verschillende 'sociale ruimtes', zoals publieke ruimtes, collectieve ruimtes, intermenselijke

ruimtes, mediaruimtes, etc. Binnen de onderzoeksgroep gaat er speciale aandacht gaan naar 'sociale media', 'social design' en 'public space'.

Meer informatie:

www.socialspaces.be

Contactpersonen:

MSterckx@mail.phl.be

liesbeth.huybrechts@mda.khlim.be

2.4 Onderzoeksgroep 'Art/Object & Design'

Binnen deze onderzoeksgroep wordt er fundamenteel en toegepast onderzoek verricht naar het ontwerpen en het realiseren van objecten vanuit het standpunt van de beeldende kunsten, de kunstambachten en design. Binnen deze onderzoeksgroep zal er speciale aandacht gaan naar de materialisatie als onderdeel van het ontwerpproces.

Meer informatie:

www.artobjectdesign.be

Contactpersonen:

Bert.willems@phl.be

Ilse.stouten@khlim.be

2.5 Onderzoeksgroep 'Image&Word'

Binnen deze onderzoeksgroep wordt onderzoek verricht naar alle mogelijke relaties tussen wat traditioneel gescheiden als tekstueel en visueel waargenomen wordt. Er gaat in deze context speciale aandacht uit naar de deelaspecten 'visualisering van het tekstuele' en transmediale 'narrativiteit'.

Meer informatie:

www.imageword.be

Contactpersonen:

nreumkens@mail.phl.be

bgeerts@mda.khlim.be

2.6 Onderzoeksgroep 'Play & Game'

In deze onderzoeksgroep wordt fundamenteel en toegepast onderzoek verricht naar Game Design en Game Art. Meer in het bijzonder zal er gezocht worden naar beeldtalen en interactieve vormgeving voor dit soort van digitale media.

Meer informatie:

www.playandgame.be

Contactpersonen:

dkenis@mail.phl.be

veerlevandersluys@gmail.com

3. Limburgse regio: relevante initiatieven

Een doctoraatsproject wordt mede beoordeeld op de mate waarin het gevaloriseerd kan worden in de Limburgse regio. Daarom is het belangrijk dat een ingediend project rekening houdt of aansluiting vindt bij bestaande relevante initiatieven in Limburg. Het projectvoorstel zou met andere woorden moeten aangeven op welke manier het artistiek/ontwerpend onderzoek zich inschrijft in het Limburgse netwerk van bedrijven, cultuurinstellingen, hogescholen, onderzoeksinstituten, overkoepelende organisaties, ... Dit deel geeft een overzicht van enkele van deze relevante initiatieven (merk op: andere, hier niet behandelde initiatieven kunnen ook relevant blijken).

3.1 Design Platform Limburg

Design Platform Limburg (DPL) is de netwerkorganisatie tussen partijen die zich met design bezighouden in de regio Limburg. DPL stemt acties rond design binnen de regio op elkaar af, detecteert lacunes en ontwikkelt nieuwe initiatieven. DPL zet de ontwerper centraal en heeft een actief partnership met 35 organisaties uit culturele, educatieve, economische en onderzoeksgerichte sector.

Meer informatie:

www.designplatform.be

Contactpersonen:

design@platformlimburg.be

3.2 DoDesign

Design Platform Limburg en het onderzoeksinstituut MAD-Research zijn in januari 2009 gestart met de opbouw van een tool/platform dat ontwerpers ondersteunt in hun zoektocht naar materialen, technieken, bedrijven, ..., en dit tijdens het hele ontwerpproces. Het hele idee is er op gericht innovatie te stimuleren binnen de regio.

Meer informatie:

www.dodesign.be

Contactpersonen:

info@dodesign.be

bert.willems@phl.be

3.3 Humin/Design Innovation Lab

Humin is een uniek programma van workshops en diensten dat ondernemingen helpt meer te innoveren, meer competitief te zijn en uiteindelijk meer succesvol te zijn. Het reikt managers inzichten en tools aan die nodig zijn om innovatiekansen te ontdekken en om deze inzichten te ontwikkelen tot nieuwe producten en diensten voor bestaande en/of nieuwe markten. Het verbindt ontwerpers met bedrijven om deze te helpen méér te innoveren.

Meer informatie:

www.humin.be

Contactpersonen:

dany.snokx@humin.be

3.4 Z33

Kunstencentrum Z33 verkent de grensgebieden van de disciplines actuele beeldende kunst en vormgeving door het creëren van artistieke tentoonstellingsprojecten die maatschappelijke ontwikkelingen en wetenschappelijke fenomenen duiden. Z33 hanteert een onderzoeksmatige

aanpak wat een diep inhoudelijke context garandeert. Een uitgebreide en gevarieerde publieks- en kunsteducatieve werking stelt deze context ter beschikking van de meerwaardezoeker die Z33 fysiek of virtueel een bezoek brengt.

Meer informatie:

www.Z33.be

Contactpersonen:

info@Z33.be

3.5 RECentre: centre for sustainable design

Recentre is een internationale organisatie met als doel duurzaam design te promoten. Zij vestigen de aandacht van de overheid en het grote publiek op het belang van duurzaamheid en de rol van design hierin. Recentre zet zelf ook projecten op met een maatschappelijke agenda waarin ontwerpers, bedrijven en de overheid samenwerken om duurzame producten of diensten te ontwikkelen. Recentre is een samenwerkingsverband met Wallonie Design (Luik/BE), Z33/Design Platform Limburg (Hasselt/BE) en NAIM / Bureau Europa (Maastricht/NL).

Meer informatie:

www.recentre.org

Contactpersonen:

Veerle.verbaekel@recentre.org

3.6 Innovatiecentrum Limburg

Het Innovatiecentrum Limburg VZW heeft als doel Limburgse bedrijven, in het bijzonder KMO's, op proactieve wijze te informeren, aan te moedigen en te begeleiden bij de omschrijving en uitdieping van hun innovatieplannen en de realisatie ervan. Het innovatiecentrum brengt bovendien KMO's in contact met externe experts (hogescholen, universiteiten, andere kennisinstellingen en adviesbureaus) en eventueel ook met andere bedrijven waarmee ze zouden kunnen samenwerken.

Meer informatie:

www.innovatienetwerk.be

3.9 GameHUB en Game-incubator

GameHUB brengt onderzoekers die focussen op de ontwikkeling van (serious) games samen in een multidisciplinaire omgeving. Binnen het project worden drie prototypes van games ontworpen. Daarnaast wil GameHUB KMO's nauw betrekken en een kennisknooppunt zijn waar zij terecht kunnen met specifieke vragen over game development. "GameHUB" is een samenwerkingsverband van de Provinciale Hogeschool Limburg (PHL), de Universiteit Hasselt, de Katholieke Hogeschool Limburg en GROEP T Internationale Hogeschool Leuven. Het tweejarige project wordt gerealiseerd met Europese (EFRO), Vlaamse (HERMES) en Provinciale (Limburg en Vlaams-Brabant) middelen.

Meer informatie:

www.gamehub.be

Contactpersonen:

Katia.Aerts@phl.be

3.10 C-mine

C Mine, de voormalige mijnsite van Winterslag, krijgt een nieuwe toekomstgerichte functie voor de stad en de regio, met respect voor het verleden. C Mine wil initiatieven ontwikkelen die zich situeren op het snijpunt van innovatie & belevenissen en wil een ontmoetingsplek zijn voor creatieven in diverse segmenten.

Meer informatie:

www.c-mine.be

4. Hoe een project indienen?

In het kader van het LSM-project, en meer specifiek binnen deze oproep, wordt er gezocht naar 7 kwaliteitsvolle (zie 6, beoordeling van projecten) doctoraatsprojecten die ten vroegste opgestart kunnen worden vanaf januari 2011. Een project wordt uitgewerkt op naam (door de aspirant doctorandus) maar er is ook de mogelijkheid om een project in te dienen zonder dat de doctorandus bekend is. Indien een project van het laatste type toegekend wordt, wordt er achteraf een externe werving gedaan op basis van het toegekende project.

Een project kan ingediend worden door middel van een ingevuld aanvraagdossier: gebruik hiervoor het 'sjabloon aanvraagdossier doctoraatsbeurzen LSM-MAD op naam' of het 'sjabloon aanvraagdossier doctoraatsbeurzen LSM-MAD op project'. Een project kan enkel ingediend

worden door de twee onderzoekscoördinatoren van minstens één onderzoeksgroep. Zij formuleren gezamenlijk een begeleidend advies (maximaal 1 A4) met betrekking tot het via hen ingediende project (opgesteld onafhankelijk van mogelijke kandidaten). Indien van een project door de domeinspecifieke onderzoekscoördinatoren kan enkel elektronisch via de twee algemene onderzoekscoördinatoren van MAD-Research gezamenlijk: helena.bijnens@khlm.be en bert.willems@phl.be. Dead-line: indiening gebeurt ten laatste op 15 september 2010.

Ondanks de gekozen taal voor de sjablonen aanvraagdossier en informatiedossier (Nederlands) kunnen projecten zowel in het Engels als in het Nederlands ingediend worden. Indien in het Engels, kan er eventueel beroep gedaan worden op de onderzoekscoördinatoren om te vertalen daar waar nodig.

5. Kandidaat doctoraatsbursalen

Wie komt in aanmerking voor een doctoraatsbeurs? In principe kan iedereen met een masterdiploma binnen een relevante opleiding via deze beurzen een doctoraatsonderzoek uitvoeren voor zover die persoon voorafgaand aan de aanvang van de doctoraatsbeurs niet voor de universiteit gewerkt heeft als assistent gedurende een periode van meer dan 365 dagen.

Een doctoraatsbeurs kan enkel voltijds en dit ten hoogste gedurende 48 volledige maanden worden toegekend, indien de kandidaat reeds eerder in een dergelijk statuut zat dient deze periode van de 48 maanden afgetrokken. De opdracht bestaat volledig uit onderzoek (met uitzondering van max. 4u/week onderwijs). Elke vorm van bijkomende inkomsten bovenop de beurs (bv. zelfstandige in bijberoep, of een bezoldigde onderwijsopdracht) is niet toegelaten. De berekening is gebaseerd op de weddeschaal van een assistent en houdt rekening met de verworven wetenschappelijke anciënniteit tot een maximum van 6 jaren. De bursaal ontvangt jaarlijks een vakantiegeld en een eindejaarstoelage. Een doctoraatsbeurs is vrij van personenbelasting, maar is wel onderworpen aan de sociale zekerheid.

Voor meer technische informatie over het statuut van doctoraatsbursaal kan je terecht bij onderstaande contactpersonen.

Contactpersonen:

jef.vanvoorden@uhasselt.be of yes.soen@uhasselt.be

6. Beoordeling van projecten

Nadat de ingediende projecten bekend zijn wordt een externe jury geraadpleegd om de projecten te beoordelen. Aan deze externe jury zal gevraagd worden op een 5-puntenschaal aan te geven in welke mate het project tegemoet komt aan een lijst van 10 criteria:

- C 1. inbedding in de thema's /strategisch plan van een onderzoeksgroep (sluit het project voldoende aan bij het speerpuntenbeleid?)
- C 2. relatie tot en valorisatiepotentiëel voor de Limburgse regio en aansluiting binnen het LSM-project (hebben de resultaten van het project impact op de Limburgse regio?)
- C 3. materialisatie als onderdeel van het ontwerpproces (gaat het om artistiek-ontwerpend onderzoek? Hoe zal dit zich veruitwendigen?)
- C 4. curriculum (is de kandidaat bekwaam om het project uit te voeren? Kan de kandidaat een voortreffelijk curriculum voorleggen?) of profielomschrijving (is het voldoende duidelijk over welke vaardigheden en expertises de doctorandus moet beschikken om het project te kunnen uitvoeren?)
- C 5. probleemstelling (zijn het probleem en de vraagstelling duidelijk omschreven en voldoende relevant?)
- C 6. status questionis (is het project overtuigend gekaderd in het reeds bestaande internationale, nationale (en regionale) onderzoek (literatuur en praktijk?)
- C 7. innovatief karakter (is het onderzoek voldoende vernieuwend?)
- C 8. doelstellingen (zijn de doelstellingen realistisch en relevant gegeven probleemstelling en bestaand onderzoek?)
- C 9. methode (kunnen met de voorgestelde onderzoeksmethode(n) de doelstellingen bereikt worden?)
- C 10. haalbaarheid (is het gehele project succesvol af te ronden binnen 4 jaar?)

Alle criteria hebben hetzelfde gewicht maar er mag in principe op geen enkel criterium een onvoldoende gescoord worden. Eventuele minpunten worden besproken in het licht van het geheel om te zien of dit problematisch is.